

ПОРАДИ ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРАЦІВНИКУ

ПАМ'ЯТКА

«Що повинен знати педагог, який виховує обдаровану дитину?»

- У талановитій дитині відразу помітні тонка спостережливість, зосередженість, посидючість, уміння наполегливо переслідувати поставлену мету, самостійність і незалежність у діяльності.

- Немотивований тиск та примус, нав'язування занять затримують прояви справжніх природних нахилів.

- Занадто рання спеціалізація та «професіоналізація» збіднюють особистість. Необхідно гармонійно розвивати сукупність тілесних, душевних і розумових сил, які становитимуть реальну користь у житті, допоможуть вихованцеві посісти достойне місце в суспільстві.

- Талановитій дитині необхідно надавати не тільки свободу самодіяльності, а й можливість у певних межах обговорювати з дорослими свої наміри. У результаті виробляється самоповага та здатність критично оцінювати свої здібності й дії.

- Інтенсивному розвитку природних задатків допомагають ознайомлення з різноманітною діяльністю, глибокі й помірно численні враження. Потрібні для творчості фарби, звуки, форми, рухи талановиті діти знаходять у спілкуванні з природою, яка пробуджує мислення, уяву, творчість.

Цікавий матеріал, який можна використати як доповнення до наведених вище порад учителям і батькам, (Містять сучасні дослідження, проведені відомим психологом А. Баркан із питань виховання обдарованої дитини:

- Важливо не ігнорувати унікальності такої дитини, проте й не висловлювати надмірних захоплень її обдарованістю, не перетворювати життя дитини на інструмент задоволення батьківських амбіцій.

- Природна допитливість обдарованих дітей є причиною безлічі запитань, якими вони «замучують» дорослих. Особливо складно з такими дітьми в школі. Їх намагаються порівняти з іншими, підігнати під зручний стандарт звичайного, слухняного учня. Ось чому так часто ті, кого в дитинстві називають «вундеркіндами», з віком стають звичайними прагматичними людьми, які нічого оригінального, нового не створюють, а їхні досягнення не відповідають рівню їхніх здібностей.

- Необхідно створювати всі умови для розвитку таланту, але не нав'язувати дитині своїх захоплень та інтересів, не культивувати необхідності будь-що досягти неперевершених результатів, не перевантажувати, не

змушувати постійно займатися улюбленою справою, бо це може відбити бажання цікавитися улюбленим заняттям, стати причиною неврозу або розвинути в дитині пихатість та претензійність.

- Намагатися зменшити надмірну вразливість обдарованої дитини, вчити її гідно програвати і не сприймати невдачу як трагедію, володіти емоціями, робити все, щоб дитина не занижувала самооцінки і водночас не виставляла на показ свою обдарованість.
- Допомогати їй налагоджувати нормальні стосунки з дорослими і дітьми.
- Якомога більше приділяти уваги її фізичній активності.

Модель компетентності педагога, який працює з обдарованою дитиною

*Мислити за шаблоном — найкращий засіб
занапастити справу.
Д.Енрайт*

1. Учитель не повинен постійно розхвалювати обдарованого учня за індивідуальні успіхи, краще заохотити його до спільних занять з іншими дітьми
2. Учителю не слід надмірно вдаватися до навчання та виховання з елементами змагання. Обдарована дитина частіше буде переможцем, що може викликати неприязне ставлення інших дітей.
3. Не можна підкреслювати винятковість обдарованої дитини чи, навпаки, навмисно її принижувати, застосовувати сарказм.
4. Учителю варто пам'ятати, що обдаровані діти зазвичай негативно ставляться до чітко регламентованих повторюваних занять.
5. Методи, що сприяють ефективній роботі з обдарованими дітьми:
 - повага до прагнення учнів працювати самостійно;
 - надання дитині свободи вибору щодо сфери реалізації своїх здібностей;
 - індивідуальне застосування навчальної програми;
 - заохочення учнів до роботи над власними проектами;
 - жодного тиску на дітей, створення атмосфери розкнутості;
 - виявлення результатів діяльності в певній галузі для стимулювання бажання випробувати себе в цій чи інших галузях;
 - підкреслення ролі індивідуальних відмінностей;
 - надання допомоги і підтримки дітям, які мають власний погляд і внаслідок цього відчують тиск з боку інших;
 - найефективніше використання хобі, конкретних захоплень та індивідуальних нахилів;
 - поблажливість до можливого безладу;
 - заохочення максимальної захопленості в спільній діяльності;
 - постійне підтвердження того, що вчитель є однодумцем учнів, а не супротивником.

6. Риси, якими має володіти вчитель, котрий працює з обдарованими дітьми:
- доброзичливість і чуйність;
 - цілеспрямованість і наполегливість;
 - розуміння психології здібних та обдарованих дітей;
 - високий інтелектуальний рівень;
 - широке коло інтересів;
 - «готовність до виконання найрізноманітніших обов'язків, пов'язаних із навчанням обдарованих дітей;
 - жвавість, активність, почуття гумору;
 - вгнучкість і завжди постійна готовність переглянути свої погляди;
 - здатність до постійного самооновлення, сприйняття нетрадиційних думок і поглядів, емоційна стабільність і вміння переконувати.

Професійному вдосконаленню і творчій діяльності педагога сприяють такі чинники:

1. Інтерес до змісту діяльності.
2. Суб'єктивна привабливість спілкування з дітьми.
3. Високий рейтинг професіоналізму в структурі цінностей особистості.
4. Достатньо високий рівень самсцююватія й рівень домагань.
5. Можливості для самореалізації.
6. Престиж педагогічної діяльності.
7. Гідні умови праці.
8. Перспектива професійного зростання.
9. Позитивне стимулювання діяльності